

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 399

Prosinec 1989

Radostné Vánoce a mnoho štěstí

v Novém roce 1990

přeje svým věrným členům a přátelům

ČESKOSLOVENSKÁ NÁRODNÍ RADA AMERICKÁ

Babiččiny Vánoce...

BOŽENA NĚMCOVÁ

Před vánočními svátky střídalo se povídání pohádek a zpívání písní s rozprávkami o pečení vánoček, jak má která bílou mouku, mnoho-li dá másla, děvčata povídala o "slívání" (olova), děti pak těšily se na vánočky, spouštění svíček, na Jezulátko a na koledu.

Na štědrý den štědře podělen byl, kde kdo, i drůbež a dobytek dostaly vánočky, a po večeři vzala babička ode všeho, co k večeři bylo, po kousku, hodila polovičku do potoka, polovic zahrabala do sadu pod strom, aby voda čistá a zdravá zůstala a země úrodná byla, všechny pak drobtý sesbíravši hodila "ohni", aby "neškodil". Za chlívem třásla Bětka bezem, volajíc: "Třesu, třesu bez, pověz ty mi pes, kde můj milý dnes"; a v světlici slívaly olovo a vosk, a děti spouštěly svíčky v ořechových skořepinách na vodu. Jan tajně postrkoval mísu, v níž voda byla, aby se hnula, a skořápky, představující loďky života, od kraje ku středu se houpaly; pak volal radostně: "Dívejte se, dívejte se, dívejte, jak se daleko dostanu do světa."

Ozvala se zvenčí u okna pastýřská trouba. Nejdřív odtroubil melodii pastýřské písně kolední, pak začal zpívat: "Vzhůru vstaňte, pastýřové, hlásná novina, Spasitel se nám narodil v Betlémě v chlévě atd. — "Máš pravdu Kašpare, kdybych neslyšela tu píseň, ani by mi boží hod nepřicházel tak veselý," pravila babička, poslouchajíc s potěšením. Pak šla ven a naložila pastýřovi do mošny výsluhu.

VESTNIK

December 1989

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - O. Kovar

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telephone: 656-1117

VĚSTNÍK

Prosinec 1989

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčíslo v červenci-srpnu)

Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - O. Kovářová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

SVOBODA V ČESKOSLOVENSKU?

Československo na cestě k demokracii

12 dnů masových demonstrací dokázalo resignaci československé vlády a během 1 roku svobodné volby. Čechoslováci v Chicagu podpořili historické hnutí v Československu velkou manifestací v neděli 26. listopadu na Daley Center Plaza.

Manifestace byla zahájena fanfárami z Libuše, hymnami a modlitbou rev. F. Shintaje. Hlavními řečníky byli James Krákora, dr. L. Rozbořil, ing. Š. Papánek. Krátké proslovy byly proneseny br. Barcalem za Sokol, R. Nehasilovou za ČŽNR, J. Kučerou za Denní Hlasatel a několika účastníky manifestace. Manifestace byla zakončena rev. V. Vitem modlitbou a chorálem sv. Václava.

Telegram poslaný Občanskému Fóru v Československu

Drazí bratři a sestry,

My američtí Češi a Slováci, jsme se dnes shromáždili v Chicagu, středisku našeho krajanského života, abychom vyjádřili svou solidaritu s vaším zápasem, radovali se z vašich úspěchů a zavázali se vás podporovat. Zde v Chicagu jsme v roce 1948 vyslovili požadavek svobodných voleb v Československu, zde jsme v roce 1968 k němu přidali požadavek stažení sovětského vojska z Československa, a tyto dva požadavky jsme prosazovali bez přestání po celá desetiletí dodnes. Proto je váš zápas naším zápasem, vaše úspěchy i našimi úspěchy. Dobyli jste prvních vítězství proti jednomu z nejhorších režimů v Evropě. Dobyli jste jich neuvěřitelnou odvahou a rozvahou. Dobyli jste jich sami, vlastní silou. Dobyli jste jich ne hnání hladem a bídou, ale vedení požadavky mravnosti, víry a tvořivosti umělecké i vědecké. To jsou základy pro demokratická zřízení, zakotvená v demokratické kultuře a národním etosu. Tak splní Československo závazek, který na sebe vzalo závěrečnými slovy své první ústavy, že "chceme se přičlenit do společnosti národů jako člen vzdělaný, mírumilovný, demokratický a pokrokový." V tom vám chceme pomáhat věrně a ze všech sil.

ČESKOSLOVENSKÁ NÁRODNÍ RADA AMERICKÁ

Dr. Leopold Rozbořil, předseda

ČESKOSLOVENSKÝ AMERICKÝ KONGRES

James V. Krákora, předseda

**Prosíme oznamte včas
změnu adresy**

Telegram poslaný prezidentu Bushovi:

Pane presidente,

My, američtí občané československého původu, jsme se dnes shromáždili v Chicagu, abychom projevili svou solidaritu se zápasem o demokracii, který tak dramaticky probíhá v Československu. Při té příležitosti si uvědomujeme lépe než kdy jindy, jak vděční musí být oni a celé lidstvo Spojeným státům za neochvějnou obranu lidských práv a základních svobod všude na světě. Proto Vás, pane presidente, žádáme, abyste ukončil své mlčení o událostech v Československu a vyslovil jasně na veřejnosti i při schůzce s Gorbačovem, že podporujete také zápas tohoto statečného lidu o dosažení plné svobody a pravé demokracie, zápas, motivovaný ne hladem a bídou, ale hlubokou oddaností ideálům volnosti a vlády lidu, lidem pro lid, který sdílí s námi.

Československá národní rada americká
Dr. Leopold Rozbořil, předseda

Československý americký kongres
James V. Krákora, předseda

Mohutná manifestace Čechoslováků v Chicagu 26. listopadu na Daley Center Plaza.

PANORAMA — Historické podání o Čechách a Slovácích ve Spojených státech amerických. 328 stránek 7"x10" v angličtině, \$7.00 včetně poštovného. — Czechoslovak National Council of America, 2137 S. Lombard Ave., Cicero, IL 60650-2081.

Našim okupantům

Zkosený národ ostrým srpem
kladivo třimal dvacet let.
Že v rudé moře změnilo se
co býval ráj to na pohled?

Kladivo ztěžklo časem doby,
vypadla z rukou krutá dýka.
Začali opět zdobit hroby
Jana i otce Masaryka.

Nemůže vězeň věznem být,
kde voda po lučinách hučí.
Proč se to, Bože, po staletí
nepřítel náš už nenaučí?

Chcem svobodu,
chcem dýchat volně,
chcem trochu práva snít a žít.
Ty vaše tanky, hrubá síla,
ty nemohou nás ponížit.

Po dvaceti letech

Dějiny bleskem
Evropu zapálily.
Září les nadějí a tuh.
Čeká se, že každou chvíli
se Prahou projde Bůh.
Praha se pere,
Praha zpívá.
A po lučinách taje led.
V borech se opět objevule víla.
Buď český ráj to napohled!
Nepřítel umírá.
Nepřítel padne.
My budem opět hrdě žít.
Ty vaše tanky, hrubá síla,
ty nemohly nás ponížit.

I.J.K.

ČESKOSLOVENSKO A POLITIKA SPOJENÝCH STÁTŮ

Rychlý spád událostí ve střední Evropě ukládá Českoslovákům ve světě vystupňovat práci pro demokratisaci své země. Proto ve dnech 6. a 7. listopadu navštívili Dr. Vlastislav Chalupa a Dr. Josef Hašek, předseda a spolu-předseda výboru pro zahraniční záležitosti Čs. národní rady americké řady úřadů ve Washingtonu, aby je obeznámili s názory na mezinárodní i domácí postavení Československa.

Ve změnách ve střední Evropě má Československo vzhledem ke své poloze klíčové postavení. Zařadí-li se mezi demokratické a demokratizující státy této oblasti, bude tato skupina národů mít daleko větší naději, odolá tlaku Sovětského svazu, ke kterému nepochybně dojde, až se jeho vnitřní situace tak či onak vytříbí. Pás neutrálních nebo "zfinlandizovaných" států napříč Evropou, jehož centrálním článkem bude Československo, ovlivní příští uspořádání Evropy zcela jiným směrem než situace, v které by v

Československu přetrval tvrdý komunistický režim a okupace země sovětskou armádou. Takové Československo by mohlo být klíčem, který by usnadnil Sovětskému svazu zvrátit vývoj v Polsku i Maďarsku, vytvořil ze střední Evropy znovu zdroj napětí a vyvolal novou formu "studené války". Proto je důležitým strategickým zájmem Spojených států, aby se i v Československu prosadily reformy, ke kterým dochází u jeho sousedů.

Dosud se tak nestalo ze tří hlavních důvodů: čs. komunisté surově potlačili veřejné projevy touhy po změnách, než mohly nabýt celonárodních rozměrů; historická zkušenost československých generací, které prožily Mnichov, německou okupaci, Jaltu, komunistický puč a sovětskou okupaci, radí k opatrnosti, dokud se neobjeví realistická příležitost k úspěšné akci; v Československu není katastrofální nedostatek životních potřeb, zejména potravin, který popoháněl reformy v Polsku, Maďarsku i v Sovětském svazu; československé hnutí za demokracii roste z pohnutek mravních, uměleckých a zejména náboženských, které jsou oslabeny čtyřiceti lety komunistické indoktrinace a u mnohých nahrazeny filosofií praktického materialismu.

Tyto překážky, které brzdí plné rozvinutí demokratických sil v Československu, mohou být odbourány cílevědomou politikou Spojených států.

Dr. Chalupa a Dr. Hašek navštívili Helsinskou komisi kongresu (vyslanec Samuel G. Wise a Ms. Erika Schlager), Bílý dům (Mr. Scott Sutherland, Asst. Director for Eastern Europe), National Security Council (Dr. Condoleezza Rice, Director, Soviet Union and Eastern Europe) a Department of State (Ms. Paula Dobriansky, Deputy Asst. Secretary for Human Rights and Humanitarian Affairs, Mr. James Swihart, Director, office of East Europe Affairs, Mr. Cameron Munter, Czechoslovak Desk Officer). Kromě toho hostil Dr. Hašek oběd, kterého se z americké strany zúčastnili J. Swihart a C. Munter, z československé strany také Irena Lettrichová, Dagmar Stock, dcera předsedy washingtonské odbočky Rady Dr. Horny, a Andrej Valušek, asistent Thomas S. Foley, House Majority Leader. Na základě svých osobních zkušeností, br. Valušek poukázal na řadu konkrétních možností, jak prolomit stěnu izolace, kterou čs. režim obklopuje své občany.

Návštěva Washingtonu se udála v příhodné době nejen vzhledem ke změnám ve střední Evropě, ale i vzhledem k nadcházející schůzce presidenta Bushe s Gorbačevem. Mluvčí Rady doprovodili své argumenty memorandem o možnostech americké politiky ve střední Evropě a v Československu a další podpůrnou dokumentací.

Rozbor situace a z něho plynoucí závěry byly na všech místech přijaty s pochopením a souhlasem, stejně jako memorandum, které shrnuje různá doporučení, jak demokratické hnutí v Československu podpořit. Dr. Chalupa a Dr. Hašek také všude zdůrazňovali nutnost, aby president Bush v souvislosti se schůzkou s Gorbačevem dal veřejně najevo, že plné uplatnění lidských práv a občanských svobod v Československu a stažení okupační armády jsou nedílnou součástí nového uspořádání vztahů v Evropě mezi Spojenými státy a Sovětským svazem. To bylo vzato v úvahu.

Americká politika oceňuje důležitost Československa pro další vývoj v Evropě, nezmírní svůj odmítavý postoj politický, diplomatický a hospodářský, dokud nebude v Československu plně dbáno lidských a občanských práv, bude se těchto práv zastávat, považuje přítomnost sově-

ských vojsk v Československu za nelegální a bude reformní hnutí podporovat. Obdiv jeho nositelů, zejména Charty 77, je všeobecný. Spojené státy mu budou pomáhat, ale ovšem nemohou je nahradit.

— Dr. V. Chalupa

ZPRÁVY ODBOČEK A OBLASTÍ

Z Krajského výboru v Clevelandu

V neděli 22. října odpoledne uspořádal Krajský výbor důstojnou oslavu 71. výročí vzniku Československa. Byla jako všechna minulá léta v České národní síni a sešli jsme se na ní nejen pro vzpomínání, ale hlavně abychom projevili naši touhu a požadavek po návratu plné svobody a demokracie do staré vlasti.

Shromáždili jsme se v sále zvaném Besídka, jehož průčelí bylo vkusně dekorováno vlajkami a Alšovými kresbami k písni Kde domov můj, Nad Tatrou sa blýská, a Moravo, Moravěnko milá. Uprostřed byla busta T. G. Masaryka. Program započal americkou a československou hymnou. Předseda br. Václav Hesoun přivítal přítomné a program oslavy řídil tajemník br. Přemek Kocián. Dechové kvinteto Arcadia Brass zahrálo skladbu Karla Husy "Divertimento" (Předehra, Scherzo, Píseň, Slovenský tanec) a pak "Humoresku" Antonína Dvořáka. Obojí posluchači odměnili se srdečným a mocným potleskem.

Následovala pietní vzpomínka na největší Čecho-američanku Vlastu Vrázovou, která zasvětila dlouhá léta svého života práci pro ČSNRA a svobodu staré vlasti — a také na nedávno zesulého br. Dr. Alexandra Mikulu, bývalého předsedu Krajského výboru. Slovy vřelými a procitěnými na oba vzpomínal Přemek Kocián — a pak zněla sálem dojemně melodie "Zasvěť mi ty slunko zlaté" (v nahrávce clevelandské Staročeské dechovky).

Směs národních písní velmi pěkně zazpíval br. Zdeněk Kroček. Vybral věru ty nejpěknější a bylo to putování od Šumavy až k Tatrám. Každá ta písnička nám připomínala nějakou dávnou milou chvíli či drahý kout rodného kraje.

Naším slavnostním řečníkem byl br. Miloš Šuchma z Ottawy, předseda Čs. sdružení v Kanadě a šéfredaktor časopisu Západ. Svůj velmi zajímavý a obsažný projev zaměřil hlavně na současnou situaci politickou i ekonomickou v Československu. Ale také nám pověděl o činnosti Čs. sdružení v Kanadě, jež je obdobou (ale mladší) naší Čs. národní rady americké. Jeho projev jsme vyslechli s velkým zájmem. Po Šuchmově projevu následovala debata, již se zúčastnila řada přítomných. Naše místopředsdkyně ses. Míla Hyvnarová byla moderátorem debaty a br. Šuchma odpovídal na dotazy přítomných.

Slavnostní odpoledne jsme zakončili přátelskou besedou při dobrém a chutném občerstvení. — Děkujeme všem našim sponsorům i co-sponsorům, jež svými dary umožňují, abychom každoročně před vánocemi pamatovali darem na nově příšle exulanty a jejich děti v uprchlických táborech Evropy.

Po brutálních zákrocích pražské policie 28. října proti manifestantům, volajícím po svobodě a demokracii, Krajský výbor jménem clevelandských Čechů a Slováků odeslal 29. října dva telegramy; jeden s ostrým protestem čs. velvyslanci ve Washingtonu — a druhý US státnímu

sekretáři James A. Bakerovi, v němž se dožadujeme U.S. zákroku u čs. vlády proti porušování základních lidských práv: svobody projevu a shromažďování. —un

Pomoc amerických krajanů Československu

Projev dr. ing. Jiřího Brebera k výročí založení Československé republiky, pronesený na společné slavnosti odboček Československé národní rady americké "Orange County" a "Los Angeles" v Santa Ana, Kalifornie, 28. října 1989.

Zánik Rakouska-Uherska byl nevyhnutelný

Ještě dnes, po 71 letech od vyhlášení samostatného státu Čechů a Slováků, si někteří exulanté a lidé v Československu kladou otázku, zda nebylo úsilí T. G. Masaryka a jeho spolupracovníků přehnané, zda nemělo být Rakousko-Uhersko po První světové válce zachováno jako jeden, byť federální stát. Moje odpověď na tyto otázky je vždy jednoznačná: Nemělo a ani nemohlo. V letech 1914—18 to již nebylo možné z mnoha důvodů, z nichž důvody psychologické a sociologické hrály významnou roli.

Vyhlášením svobodného a demokratického Československa vyvrcholilo úsilí celých generací obrozeneckého hnutí, úsilí nejprogressivnější čs. inteligence a měšťanstva, které Rakousko-Uhersko omezovalo v jejich hospodářském a kulturním rozletu. Bylo to také dovršení úsilí našich krajanů v Americe, Francii, Rusku a všude ve světě, kam politický, náboženský a sociální útisk Rakousko-Uherské monarchie naše lidi vyhnal. Podobný vývoj prodělalo i Polsko a národy Jugoslávie. Vítězné demokratické mocnosti měly zájem na sebeurčení nesvobodných národů. Viděly v tom podmínku k vytvoření demokratických a tedy spřátelených států. Národní aspirace mnohých národů Sovětského svazu, které se explicitně projevují v těchto měsících jen ukazují, že podobným vývojem prochází každý porobený národ.

Rakousko-Uherská monarchie se prohřešila proti našim národům do té míry, že další koexistence s Vídní již nebyla možná. Naši krajané v Americe a jinde to pochopili hned v prvních dnech První světové války. T. G. Masaryk vyhlásil svoje cíle až během války. Často se zapomíná, kolik obětí a utrpení přinesla našim národům První světová válka, kterou Habsburská monarchie nemorálně a krátkozrace začala. V každém městečku a vesnici v Čechách, na Moravě a Slovensku ještě dnes stojí pomníky padlým. Padlých byly desítky tisíc. Další desítky tisíc mužů byly zraněny a nadosmrtně zmrzačeny. Nesmírné útrapy byly způsobeny téměř každé české a slovenské rodině. První světová válka byl poslední hřebík do rakve přežití monarchie, jejíž vládnoucí kruhy byly tak odtrženy od svých národů, že po sobě nedokázaly zanechat nic víc než náměty pro Jaroslava Haška a pro tvůrce operet.

Česká národní kultura se v minulém století obrodila proti vůli Vídně vlastním úsilím. Slovenská národní kultura byla téměř vyhlazena uherským despotismem. A vyspělá národní kultura je bezesporu nejvyšší hodnotou, kterou národy mohou přinést lidstvu. Národy mají proto právo na sebeurčení. Národy jsou se svými osudy nespokojené a zdrojem politického napětí dokud sebeurčení nedosáhnou. Teprve pak, po dosažení samostatnosti, obvykle po určitém čase, se sami mohou dobrovolně rozhodnout vstoupit do svazku s jinými státy. Tohoto vývoje jsme nyní svědky v Západní Evropě.

Ale vraťme se k úsilí Čechů a Slováků v zahraničí, kteří pomohli založit a později pomohli obnovit Československo.

Češi a Slováci ve světě usilovali o porážku Rakouska-Uherska

Češi a Slováci, kteří žili v carském Rusku, se již v prvních dnech války hlásili do ruské armády. Jejich delegace byla dvakrát přijata carem, kterému předali petici se žádostí o vytvoření samostatného českého království. Zanedlouho pak byla zformována v Kyjevě Česká družina, která se stala základem Československého vojska na Rusi. V Paříži se v prvních dnech vyhlášení války konala velká demonstrace českých Sokolů a socialistů. Ti strhli černo-žlutou vlajku z rakouského velvyslanectví a žádali rozbití monarchie. Brzy nato vznikla Rota Nazdar jako součást cizinecké legie. Byl to základ francouzských legií.

Americké krajany z Chicaga a okolí zastihl den vyhlášení války na krajanském festivalu v Plzeňském Parku. Již v ten den mnoho českých vlastenců pochopilo, že válka přinese možnost obnovení nezávislého československého státu. První akce čs. krajanů byly na podporu Srbska, organizované novinářem Janem Janákem z Omahy v Nebrasce, J. F. Štěpinou z Ameické státní banky, kterému se přezdívalo "bankéř revoluce", cestovatelem Enriquem Stankem Vrázem, Dr. Jaroslavem S. Vojanem z Česko-americké tiskové kanceláře, kterou financoval František Korbel, a jinými. Později se peníze sbíraly na podporu akce T. G. Masaryka a jeho spolupracovníků. Ve své knize "Světová revoluce" T. G. Masaryk uvádí, že v průběhu první světové války, Češi a Slováci v Americe podpořili jeho činnost částkou \$674,885. Tato částka přepočtena na dnešní dolary odpovídá sumě větší než 10 miliónů dolarů.

Češi a Slováci v Americe měli také vliv na americkou vládu. President Woodrow Wilson, ještě před ukončením války, v srpnu 1918 přislíbil Československu půjčku 7 miliónů a po vyhlášení samostatnosti dalších deset miliónů dolarů. Americký Červený kříž poskytl mnohamiliónovou materiální pomoc našemu vojsku bojujícímu proti bolševíkům na Sibiři. Podobné podpory se dostalo čs. vládě v exilu za Druhé světové války.

Všechny tyto akce vznikly z popudu a nebo byly podporovány českými krajanskými organizacemi, které koncem První světové války se spojily v **České národní sdružení**. Z iniciativy Vojty Beneše, bratra Dr. Edvarda Beneše, který během války přijel do Spojených států, bylo založeno mnoho nových odboček ČNS. Koncem války jich bylo 320.

Spolupráce mezi Čechy a Slováky byla navázána prostřednictvím **Slovenské ligy**, jejímž prvním presidentem byl Albert Mamatey.

V únoru 1918 byla pak založena **Československá národní rada americká**, která spojila České národní sdružení, Národní svaz katolíků a Slovenskou ligu. Jednou z prvních akcí této nové organizace byla obrovská manifestace na uvítání T. G. Masaryka v Chicagu v květnu 1918, které se zúčastnilo 150,000 krajanů. ČSNRA vyslala také delegaci za našimi legionáři na Sibiř. Členové delegace byli Josef

Martínek za Národní sdružení, Jozef Žák-Marušiak za Slovenskou ligu a Jan Straka za České katolíky. A mohli bychom vyjmenovat stovky akcí a osobností, které pomohli osvojit naše národy od Rakouska-Uherska, později od německého nacismu a které stále ještě pomáhají v osvobozeneckém úsilí proti komunismu.

Vlasta Vrázová

Chtěl bych však při této příležitosti vzpomenout jednu známou osobnost našeho krajanského a amerického veřejného života, která byla zosobněním celého tohoto zápasu za svobodu a samostatnost Československa: Vlastu Vrázovou, která zemřela letos v srpnu v Chicagu ve věku 89 let.

Její děd August Geringer založil první český deník v Americe, Svornost, v roce 1875. Její otec Enrique Stanko Vráz, byl známým cestovatelem, přírodovědcem, spisovatelem a vlastencem. Vlasta Vrázová se narodila v Chicagu, ale již v roce 1919 odjela se svým otcem do Prahy a pracovala jako jeho sekretářka. Překládala také českou literaturu do angličtiny a psala články pro chicagskou Svornost a pražské noviny.

V Československu zůstala 20 let, až do nacistické okupace. V době druhé světové války pracovala neúnavně pro čs. vládu v exilu. V roce 1945, po skončení války, byla poslána americkou vládou do Československa pracovat pro Americkou pomoc, které se stala brzy ředitelkou. Její organizace rozdělila potřebným Čechoslovákům potraviny, oděvy a nemocniční zařízení v hodnotě 4 milióny dolarů.

Bylo to již po komunistickém puči v únoru 1948, když byla vyznamenána nejvyšším čs. vyznamenáním, Řádem bílého lva. Řád ji udělil Jan Masaryk, který byl za několik dnů nato nalezen mrtev pod okny Černínského paláce. Vlasta Vrázová, americká občanka, byla zatčena a uvězněna. Po úsilí americké vlády a kongresu byla propuštěna z vězení v dubnu 1949. Po vypovězení z Československa pracovala po 40 let v nejrůznějších funkcích ČSNRA, po osm roků také jako její president. Novinářství měla v krvi. Až do posledního roku svého života byla redaktorkou Amerického Bulletinu a Věstníku a zachovala si neobvyklou duševní svěžest a zájem o veřejné věci.

Čest její památce!

The Honorable James A. Baker III

Secretary of State
Department of State
Washington D.C.

Dear Mr. Secretary Baker:

The Czechoslovak Committee of Cleveland representing Czech and Slovak organizations of Cleveland is urgently requesting the U.S. Government to protest the brutal treatment of peaceful demonstrators on the occasion of anniversary of Czechoslovakian independence who exercised their basic right to freedom of speech and assembly. We are respectfully requesting the State Department to take whatever actions are appropriate in view of the severe violation of human rights by the present Government of Czechoslovakia. Respectfully, *Václav Hesoun, President*

PAMATUJTE NA RADU SVÝM PŘÍSPĚVKEM!

Schvalujete-li pevné zásady a postoj Rady
k nejdůležitějším otázkám dnešního vývoje,
získejte nám nové členy!

Prosíme oznamte včas změnu adresy

His Excellency Miroslav Houstecky

Ambassador of Czechoslovakia
3900 Linnean Avenue
Washington, D.C.

Excellency:

We The Czechoslovak Committee of Cleveland representing Czech and Slovak organizations in Cleveland are deeply concerned over the brutal treatment of peaceful demonstrators on the occasion of the anniversary of Czechoslovak independence. It is tragic that people with strong democratic traditions should be prevented from exercising free speech and assembly at a time when their neighboring countries are permitted to enjoy increased freedom.

We would appreciate it if our feelings were conveyed to your Government in Prague. *Václav Hesoun, President*

San Diego vzpomenulo výročí vzniku československého státu

Za velmi početné návštěvy svých členů a hostů oslavila odbočka ČSNRA v San Diegu 71. výročí vzniku československého státu kulturním programem, který připravila vzdělavatelka odbočky, dr. Eva Rheinwaldová. Úvodem byl v programu "Stalo se v Československu", který připravil Jožka Pejskar podán přehled významných historických událostí za trvání republiky, od jejího vzniku až po dnešek. Dr. Rheinwaldová přečetla výroky a myšlenky významných osobností, jako např. výroky Jana Masaryka o tom, co je to svoboda.

Velkou pozornost přítomných, mezi nimiž bylo dost mladých lidí z nové emigrace upoutal film již zemřelého Ing. Josefa Holmana "Ostrov demokracie". Byly promítnuty filmové záběry staré přes sedmdesát roků, ukazovaly legionáře na bojištích, záběry z 28. října 1918 v pražských ulicích, příjezd prezidenta T. G. Masaryka z exilu do vlasti 21. prosince 1918, jeho triumfální jízdu Prahou a nadšení Pražanů. Film pak ukazuje prvního čs. ministra financí dr. Rašína, který kolkováním starých rakouských peněz položil základy k vybudování první československé koruny. Filmu předcházely závěry z pražské demonstrace 28. října 1989, které pořídil předseda odbočky ČSNRA Jan Neumann.

Dalším podnikem odbočky bude Mikulášská zábava 3. prosince v La Mesa. ar

UPOZORNĚNÍ

Věstník — listopad, článek Vlasta Vrázová ve vzpomínkách, nebyl uveřejněn autor, kterým je J. Němec.

Třetí svazek Poslední Pocty právě v tisku

Ještě letos, před vánoce, vyjde po odstupu pěti roků třetí svazek Pejskarovy POSLEDNÍ POCTY, památníku na zemřelé čs. exulanty z let 1948—1989, jejichž památka a zásluhy o vlast by neměly být nikdy zapomenuty. Předmluvu ke knize napsal Dr. František Scharzenberg. Kniha obsahuje životopisy takřka třista zemřelých vlastenců, ukázky z tvorby zemřelých spisovatelů, publicistů a dalších osobností, a to z oblasti historie, politiky, beletrie a poesie.

V knize jsou vzpomenu ti: Dr. Ivo Ducháček (Martin Čermák z pravidelných proslovů v Hlasu Ameriky), čelní představitelé Slovenského národního povstání, gen. dr. Mikuláš Ferjenčík a Rudolf Fraštacký, novinář a publicista

Josef Josten, dále dr. Jan Mládek. Břetislav Morávek, dr. Jaroslav Profous, historik, dr. Karel Schwarzenberg. Ze známých zemřelých exulantek mají v knize poctu: Marie Beranová (manželka Rudolfa Berana, ministerského předsedy a předsedy republikánské strany), Jana Feierabendová (manželka ministra dr. L. Feierabenda), Anna Hřebíková (manželka starosty ČOS), dále dr. Anděla Jírová, Anna Josková-Ursinyová, Z. Koháková, Jarmila Uhlířová a další. Za posledních pět roků zemřeli v exilu knězi: Msgr. Ludvík Němec, P. Jaroslav Popelka, P. Alois Boček, P. Václav Fejt, Miroslav Pavlů a P. Alois Řezníček. Z literátů a spisovatelů: Vilém Hejl, dr. B. Brouk, Josef Falta, Václav Hokův, Petr Lotar, dr. Z. Münzerová, F. Štěrba, Jiří Theiner, dr. M. Vítek a Jindřich Zoder.

Jožka Pejskar pamatoval též na své zemřelé kolegy, redaktory rozhlasové stanice Svobodná Evropa. Jsou to: Rozina Jadrná-Pokorná, Hana Šklíbová, dr. Jan Tumlíř a dr. František Uhlíř.

Kniha má 304 stránek textu, s ilustracemi v osvědčené grafické úpravě Karla Matějovského, s použitím kreseb Mikuláše Alše. Plátěná vazba se zlatým ražením, obálka 3-barevná.

Curyšská Konfrontace, která vydala první dva svazky Poslední pocty přestala vyvíjet činnost. Vydal proto autor knihy třetí svazek svým nákladem. Cena 38 US dolarů + porto.

Redakce a administrace: Poslední pocta, 330 N. Stage Coach Lane, Fallbrook, Ca. 92028, USA.

Oslava 28. října v Orange County

V sobotu 28. října 1989 se konala v Santa Ana, California, oslava 71. výročí vzniku Československé republiky. Tuto oslavu pořádala odbočka ČSNRA v Orange County ve spolupráci s Římsko-katolickou Misíí v Los Angeles, odbočkou SVU v Los Angeles, Klubem české kultury v Los Angeles a odbočkou ČSNRA v Los Angeles.

Předseda odbočky ČSNRA v Orange County Zdeněk Zemánek zahájil oslavu, přivítal návštěvníky a zástupce početných krajanských organizací a potom uváděl program.

Po národních hymnách pronesl úvodní modlitbu Otec Dimitrij Colankin, duchovní správce katolických misíí v Los Angeles, San Diego a v San Francisco, který účinně podporuje spolupráci misie a čs. spolků v Los Angeles a Orange County.

Koncertní pianistka Lydia Sabacká, členka ČSNRA v Orange County, hrála na oslavě nejen národní hymny, ale také Slovanský tanec č. 4 od Antonína Dvořáka a Píseň lásky od Josefa Suka.

Setkání vídeňského exulanta s návštěvníkem z Československa byl námět dialogu, který předvedl pan Vondráček a Dr. Halouzka, člen výboru ČSNRA v Orange County. Účinkující obdrželi materiál dialogu od Jožky Pejškara z odbočky ČSNRA v San Diego.

Oton Kovařík, vynikající umělec v mnoha směrech a člen SVU v Los Angeles, přednesl báseň Praha Jana Palacha od Miroslava Holuba a básně Viktora Dyka Modlitba a Píseň 28. října.

O zásluze krajanské Ameriky na osvobození Československa a celoživotní práci nedávno zesnulé Vlasty Vrázové promluvil Dr. George Breber, předseda odbočky ČSNRA v Los Angeles, Kate Vogel, členka odbočky ČSNRA v Orange

County, přečetla podstatnou část projevu Vlasty Vrázové, který byl prosloven na výročním sjezdu ČSNRA v roce 1988.

Frank Marlow, člen výboru SVU v Los Angeles, se rozdělil s návštěvníky oslavy o své vzpomínky na 28. říjen. Ta první byla na památný den v roce 1918, který prožil jako malý chlapec v českém městečku. Ta druhá byla na 28. říjen 1944, kdy jako příslušník čs. brigády bojoval u severofrancouzského přístavního města Dunkerque. A připoměl jména svých kamarádů, prostých hochů z Čech, Moravy a Slovenska, kteří tam padli za svobodu své vlasti.

Závěrem programu byl Smetanovou hudbou doprovázený videofilm o Praze, který zapůjčil divadelní a filmový herec George Perina, člen SVU v Los Angeles.

Předseda odbočky zakončil oslavu poděkováním návštěvníkům a účinkujícím i těm, kteří přispěli na občerstvení, nebo se jinak přičinili o vynikající program oslavy a plný sál spokojených hostů.

Během občerstvení po oslavě byla možnost si prohlédnout výstavu knih, audio a video kazet k prodeji, kterou uspořádali manželé Konvičkoví a Ing. Rájek z odbočky ČSNRA v Los Angeles.

fv

Vzorný příklad bojovníka —

Ota Hora osmdesátníkem!

Snad nikdy v životě jsem nepoznal člověka citlivějšího nebo nadšenějšího vlastence, jako je OTA HORA z Ottawy, který nás vždy nabádal, abychom semknuli v jednom šiku bojovali proti komunismu.

Ota nenašel tuto odvahu v exilu, ale doma — jako bývalý předseda mládeže Národních Socialistů — burácel a slovy bojoval. Byl také neohroženým poslancem.

26. listopadu — tedy za několik dní — se Ota Hora dožívá osmdesátí let.

Cituji zde jeden z jeho dopisů, ve kterém mi píše: “Je to zcela neuvěřitelné, že člověk v penzi pracuje více než kdykoliv předtím. Od rána do noci píše, a přesto jsem pozadu s knihou i články varujícími západní svět proti zlu.”

Takto pilně pracuje, přetože je nemocen, jak nám píše jeho manželka Liduška, která mu pomáhá v jeho úsilí.

A co mu přát? Jen zdraví a zdraví! Děkujem mu za jeho pravdivé řečnění, za statečnou práci v Bezpečnostním výboru Parlamentu, za tisíce článků, které napsal.

Za jeho neúnavné úsilí v národním odboji za obnovení svobody a demokracie v Československu mu patří “Diplom uznání a díků.”

Buď zdrav, Oto Horo! My Ti věrní zůstaneme!

Zdeněk Pražák

Děkujeme srdečně všem dárcům, kteří se zúčastnili naší výroční nálepkové akce. Nálepková akce byla velmi úspěšná a jsme hrdí, že umožňujete náš boj za lidská práva.

POZNAMENEJTE SI DEN

27. LEDNA 1990

Representační Ples

ČSNRA CHICAGO

RITZ-CARLTON HOTEL

O bližší informace volejte úřadovnu ČSNRA

— 656-1117.

IN MEMORIAM

Na uctění památky slečny Vlasty Vrázové věnují:

Martin V. Jenci	\$ 30.00
Sonja Becvar, Ill.	30.00
Anna Faltus, D.C.	20.00
M. Synek, Texas	25.00

Na uctění památky Aloise P. Horáka věnují:

Božena F. a Jaromír L. Veisovi	20.00
--------------------------------------	-------

Na uctění památky pana Fr. Kubu věnují:

Adolf a Marcela Švehlíkovi	50.00
----------------------------------	-------

Dne 8. října zemřel náhle v Mnichově Josef Samsíniák, kde byl na dovolené s manželkou Marií, která je dlouholetá členka Oblastního Výboru Michigan.

Josef byl členem Masarykovy Odbočky v Michiganu. Byl úspěšný v podnikání, byl neúnavným pracovníkem a dobře vykonaná práce mu byla odměnou. Byl v Německu zpopelněn a popel bude uložen v rodinné hrobce v jeho rodné zemi.

Budeme postrádat jeho milý úsměv, jeho snahu pomoci kde bylo třeba a hlavně obětavého a čestného přítele.

Na uctění památky Josefa Samsíniáka věnují:

manželka Marie Samsíniáková	\$200.00
Sokol Detroit, Michigan	25.00
rodina Kabrielová	50.00
Susan a Richard Szumigaleski	10.00

Na činnost Rady

Americký Fond pro čl. uprchlíky	\$100.00
---------------------------------------	----------

Členské příspěvky

ČSNRA odbočka Washington, D.C.	\$900.00
-------------------------------------	----------

PANORAMA — Historické podání o Čechách a Slovácích ve Spojených státech amerických. 328 stránek 7"x10" v angličtině, \$8.00 včetně poštovného. — Czechoslovak National Council of America, 2137 S. Lombard Ave., Cicero, IL 60650-2081.

Zpráva o činnosti zahraničního výboru od 9. listopadu do 5. prosince

Během své návštěvy ve Washingtonu tvrdili mluvčí Čs. národní rady americké při každé příležitosti, že "klid" v Československu přestane, jakmile čs. veřejnost uvidí vhodnou příležitost k vystoupení, a že pak převrat bude otázkou několika dní. Tento odhad se ukázal správným nad očekávání brzy.

Po surovém potlačení pražské manifestace ze 17. listopadu bylo naší první a nejnáléhavější snahou, aby Spojené státy odrazily čs. vládu od dalšího použití násilí přímo i nátlakem na Gorbačeva. Žádost o diplomatický zákrok, o protest State Departmentu, o veřejné prohlášení presidenta a o zařazení osudu Československa na pořad rozmluv na Maltě byla tlumočena telegramem prezidentovi i v telefonických rozhovorech a děkových dopisech, které formuloval br. Chalupa a odeslal všem, s nimiž mluvil během své návštěvy ve Washingtonu. Dr. Hašek poslal ve stejném smyslu Mr. Eagleburgerovi, druhému nejdůležitějšímu muži ve State Departmentu, a poskytl interview televizním stanicím NBC, WTTW, CSA a ABC i stanicím sítě Post-Newsweek pro vysílání v Detroitu, Hartfordu, Jacksonville a Miami.

V sobotu 18. listopadu se dostavily do místností Velehradu v Chicagu televizní pracovníci stanic CBS a NBC, aby natočily interview s příslušníky zdejší čs. obce. Z předsednictva Rady s nimi mluvili předseda Dr. Rozbořil, otec Vít a br. Chalupa.

Z popudu Čs. národní rady americké a pod vedením br. Krákory jako předsedy Czechoslovak American Congress konala se dne 26. listopadu na hlavním chicagském náměstí manifestace, které se zúčastnily všechny složky československé v Chicagu a okolí. Místní televizní stanice vysílaly záběry, ve kterých záplava praporů a standart, žádajících pro Československo svobodu, svobodné volby a stažení sovětských vojsk, zpěv hymny a národních písní, pohovory s pořadateli a účastníky manifestace byly velmi působivé. Ze shromáždění, kterého se zúčastnili i představitelé polského Kongresu a Solidarity, bylo odesláno poselství Občanskému fóru a výzva prezidentovi, aby se čs. svobody zastal veřejně i v jednání s Gorbačevem.

V pondělí 27. listopadu uspořádaly všechny místní čs. organizace ve Washingtonu protestní shromáždění před čs. vyslanectvím, později se k nim připojili delegáti baltických národů. Účastníci nesli nápisy, podporující požadavky Občanského fóra, zpívali hymny a národní písně. Po celou dobu odpovídal Dr. Hašek na neustávající dotazy o Československu, adresované Czechoslovak-American Educational Council.

Jestli a do jaké míry byly tyto zásahy účinné, nelze zjistit. Lze jen konstatovat, že všechny naše žádosti se splnily: americké vyslanectví protestovalo proti surovosti čs. policie. State Department vydal prohlášení ve prospěch lidských práv v Československu, po krátkém odkladu vyšlo stejné prohlášení z Bílého domu a ihned po schůzce s prezidentem Bushem odsoudil Gorbačev spolu s ostatními státy Varšavského paktu obsazení Československa v roce 1968. V přesvědčení, že naše zásahy nebyly nadarmo, nás posiluje upřímná ochota, s kterou byly přijímány, vyjádřená i v dopise State Departmentu: "...In these times of great change, we welcome your help in formulating issues that the United States must face in east-central Europe in the coming

months and years. Your memorandum is a clear and useful exposition of policy options and a cogent analysis of the situation in Czechoslovakia..."

Poté, co ustal otevřený policejní teror v Československu, řídí se politika Spojených států zásadou, že je věci čs. občanů, jak si své záležitosti uspořádají, a že se Spojené státy musí uvarovat všeho, co by bylo přímým i nepřímým vměšováním do vnitřních věcí Československa. To nevylučuje, naopak, to vyžaduje styk druhu "people-to-people concept", na př. přednášky amerických universit na čs. universitách, výměnu studentů, poskytování stipendií, atd. Kroky politické povahy mají být podniknuty jen na přání, případně po dohodě s mluvčími Občanského fóra.

V té souvislosti nabývá důležitosti telefonický rozhovor br. Ing. Berky s úřadovnou Občanského fóra, která potvrdila žádoucnost finanční podpory a sdělila mu i bankovní účet, na který lze příspěvky posílat. Tento účet je č. 34-833-180-021 - Státní banka československá, Václavské nám. 42, 110 00 Praha I.

Ti, kdo chtějí, aby jejich příspěvky byly odpočitatelné od daní, mohou je poslat prostřednictvím Czechoslovak-American Educational Council, 4900 Massachusetts Avenue NW, Suite 304, Washington DC 20016, telefon 202-966-4500.

Důležité je také, že vysílání Československého rozhlasu pro zahraničí vyzvalo 2. prosince zahraniční posluchače, aby mu Čechoslováci v zahraničí i jejich organizace posílaly své názory na vývoj v Československu a návrhy pro jeho budoucnost. Předsednictvo Rady proto rozhodlo, aby také jemu bylo sděleno dnešní usnesení, které následuje. Občanskému fóru bude komunikováno telefaxem prostřednictvím br. Haška. Usnesení zní takto:

5. prosince 1989

Předsednictvo Československé národní rady americké přijalo na svém zasedání dne 5. prosince toto usnesení:

Státy Varšavského paktu prohlásily včera, že vojenské obsazení Československa z 21. srpna 1968 bylo porušením mezinárodního práva a neoprávněným zásahem do vnitřních záležitostí svrchovaného státu. Toto prohlášení přiznává, že další přítomnost sovětských vojsk na území Československa postrádá právního základu, a zbavuje dnešní vedení KSČ a jím nadiktovanou vládu posledního zdání legitimacy a mezinárodní podpory.

Čs. národní rada americká zastávala od roku 1948 stanovisko, že komunistická vláda nad Československem je nezákonná, protože jí bylo dosaženo násilím a násilím se udržovala. Toto stanovisko zastáváme i dnes. Aby byla legitimní, vláda musí vzejít ze svobodných voleb. Předním úkolem jakékoliv prozatímní vlády musí proto být uspořádání svobodných voleb v nejkratší době, potřebné k vytvoření podmínek, za kterých demokratické síly budou moci soutěžit s komunistickou stranou jako činitel svobodný, rovnocenný a rovnoprávný. Složení takové prozatímní vlády musí zaručovat rychlé a nestranné splnění tohoto přednostního úkolu.

Považujeme Občanské fórum za nejpovolanějšího a nejschopnějšího mluvčího, oprávněného složení takové vlády jménem čs. lidu vyjednat a nabízíme mu svou podporu v mezích jeho přání a v mezích svých možností.

ČESKOSLOVENSKÁ NÁRODNÍ RADA AMERICKÁ
Dr. Leopold Rozbořil, president — V.Ch.

ČSA

**nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota
v Americe**

jest připravena poskytnouti vám nejvýhodnější druhy
životních pojistek plně zabezpečujících
vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky
poskytující pravidelný starobní důchod
jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA • 2701 SOUTH HARLEM AVENUE • BERWYN, IL 60402
Telefony (312) 795-5800 — (312) 242-2224

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. — Room 202
Cicero, Illinois 60650

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

436

FIRST CLASS MAIL

